

θηλιά

θηλιά, η, κ. θελιά, η, ουσ. [<μσν. θηλεά], η θηλιά. **1.** η τρύπα από όπου περνάει το κουμπί, η κουμπότρυπα. **2.** ο βρόγχος, το σκουπί της κρεμάλας: «ο δήμιος πέρασε τη θηλιά στο λαιμό του μελλοθάνατου». **3.** είδος κόμπου: «έδεσε θηλιά τα δυο σεντόνια κι έτσι κατέβηκε απ' το παράθυρο». **4.** το τράβηγμα, το ξήλωμα, σε πλεχτό ή σε νάιλον γυναικεία κάλτσα, ο πόντος: «άλλαξε κάλτσες, γιατί αυτές που φόρεσε ήταν γεμάτες θηλιές || το πουλόβερ σου έχει μια θηλιά».

- *βάζω θηλιά στο λαιμό μου ή βάζω τη θηλιά στο λαιμό μου*, βρίσκομαι σε πολύ δύσκολη οικονομική κατάσταση: «ξανοίχτηκα πολύ με την καινούρια δουλειά με την οποία καταπιάστηκα κι έβαλα θηλιά στο λαιμό μου». Πρβλ.: *η σύλληψη σαν ένταλμα μ' ακολουθάει σαν σκιά και ο βραχνάς του έιτζ στο λαιμό μου σαν θηλιά, σαν φόβος του τερματοφύλακα πριν απ' το πέναλτι, σαν όπλο που με σημαδεύει απ' απέναντι* (Λαϊκό τραγούδι). Από το ότι, ιδίως παλιότερα, υπήρχε η συνήθεια, όσοι χρεοκοπούσαν, να δίνουν τέλος στη ζωή τους με απαγχονισμό.

- *λιβανέζικη θηλιά*, παράνομος, λωποδυτικός τρόπος ανάληψης μετρητών από τραπεζικά μηχανήματα αυτόματης συναλλαγής με πιστωτική κάρτα. Η φρ. σε χρήση από το 2004.

- *μου βγήκαν θηλιές ή μου βγήκε θηλιά*, βλ. φρ. *μου 'φυγαν θηλιές*.

- *μου 'φυγαν θηλιές ή μου 'φυγε θηλιά*, (για πλεχτά ή γυναικείες κάλτσες) ξηλώθηκε ελαφρά: «πέρασα ανάμεσα από κάτι θάμνους και μου 'φυγαν θηλιές απ' τις κάλτσες μου || πιάστηκε το πουλόβερ σ' ένα σύρμα και μου 'φυγε θηλιά». Συνών. *μου 'φυγαν πόντοι*.

- *του βάζω τη θηλιά στο λαιμό*, **α.** απαιτώ πιεστικά να μου επιστρέψει κάτι που μου οφείλει ή που μου ανήκει: «αν δεν του βάλεις τη θηλιά στο λαιμό, δεν υπάρχει περίπτωση να πάρεις πίσω τα δανεικά που του 'δωσες». **β.** εκμεταλλεύομαι την αδυναμία του να ενεργήσει ελεύθερα, και τον πιέζω να κάνει αυτό που θέλω, τον φέρνω σε δύσκολη θέση, τον εκβιάζω: «έμαθα πως έχει γκόμενα και, για να μην το πω στη γυναίκα του, του 'βαλα τη θηλιά στο λαιμό να μου δώσει κάτι δανεικά που μου χρειάζονται». (Λαϊκό τραγούδι: **μου 'βαλες στο λαιμό τη θηλιά**, γυρεύεις να με πνίξεις· δεν περιμένω από σε συμπόνια να μου δείξεις). Από την πίεση που νιώθει ο μελλοθάνατος, όταν του περάσουν τη θηλιά στο λαιμό για να τον απαγχονίσουν. Συνών. *του βάζω το μαχαίρι το λαιμό*.